

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 16.12.2008
KOM (2008) 864 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**MIDTVEJSEVALUERING AF GENNEMFØRELSEN AF EU'S HANDLINGSPLAN
FOR BIODIVERSITET**

{SEC(2008) 3042}

{SEC(2008) 3043}

{SEC(2008) 3044}

{SEC(2008) 3045}

INDLEDNING

Kommissionen vedtog i maj 2006 en meddelelse om "Stop for tab af biodiversitet inden 2010 – og fremover: Opretholdelse af økosystemfunktioner til gavn for menneskeheden"¹. I meddelelsen understreges det, at beskyttelse af biodiversitet er en vigtig forudsætning for bæredygtig udvikling, og der opstilles en detaljeret handlingsplan for at nå dette mål.

Biodiversitet står nu højere på EU's politiske dagsorden end nogensinde før. Det Europæiske Råd gentog på forårsmødet i 2008, at det fortsat vil intensivere bestræbelserne på at sætte en stopper for tabet af biodiversitet senest i 2010 og tiden derefter, og fremhævede, at Natura 2000-nettet er et væsentligt skridt hen imod at nå dette mål. Men er dette politiske engagement på højt niveau vedrørende biodiversitet blevet modsvaret af effektive foranstaltninger til at stoppe tabet heraf?

Denne midtvejsevaluering redegør for de fremskridt, der er gjort siden 2006, og beskriver de vigtigste aktiviteter, som EU og medlemsstaterne har igangsat som led i gennemførelsen af handlingsplanen for biodiversitet.

Den viser endvidere, at EU højst sandsynligt ikke når sit mål om at få sat en stopper for tabet af biodiversitet senest i 2010. For at EU får målet bare tilnærmelsesvis opfyldt, vil det kræve en særlig intensiv indsats på både EU-plan og i medlemsstaterne i løbet af de næste to år.

Evalueringen sammenfatter, hvilke fremskridt, der på nuværende tidspunkt er gjort inden for hvert af de fire centrale politikområder, ti mål og fire støtteforanstaltninger i meddelelsen om biodiversitet fra 2006, og udpeger hovedprioriteter for yderligere foranstaltninger. Der gives endvidere et overblik over den aktuelle situation og udviklingstendenser for biodiversitet i EU og på globalt plan.

DEN AKTUELLE SITUATION OG UDVIKLINGSTENDENSER FOR BIODIVERSITET

Det fremgår af de første resultater fra det første større "sundhedstjek" af arter og levesteder, der er beskyttet i henhold til habitatdirektivet, at bevaringsstatus for 50 % af de arter og muligvis op til 80 % af de levesteder, hvis beskyttelse er af europæisk interesse, er ugunstig. Resultatet er ikke overraskende, eftersom nedgangen i arter og ødelæggelsen af levesteder har stået på i mange årtier i Europa, og denne tendens kan ikke vendes på nogle få år. For visse arter kan der konstateres en positiv udvikling, og retableringen af nogle af de store kødædende arter er en opmuntrende indikator.

Over 40 % af de europæiske fuglearter har en ugunstig bevaringsstatus. Bestanden af markfugle, der faldt drastisk i tidligere årtier, er nu ved at stabilisere sig, men retableringen vil tage meget længere tid. I august 2007 offentliggjorde det velansete tidsskrift *Science* en undersøgelse, der viste, at fugledirektivet har været stærkt medvirkende til at få stoppet

¹ KOM(2006) 216.

nedgangen i Europas mest truede fuglearter². Direktivet har klart haft en positiv virkning på disse arter, hvilket ikke mindst skyldes udpegelsen af særligt beskyttede områder.

Den seneste vurdering, som Det Europæiske Miljøagenturs projekt om strømning af europæiske biodiversitetsindikatorer (SEBI 2010) har gennemført, viser også en positiv udvikling, f.eks. hvad angår vandkvaliteten. Ikke desto mindre vedbliver antallet af invasive arter i Europa at stige hastigt, og de negative økonomiske og økologiske konsekvenser tager til³.

Situationen er endnu mere bekymrende på verdensplan, da presset på biodiversiteten er øget på den korte tid, der er forløbet siden millennium-vurderingen af økosystemerne blev offentliggjort i 2005. Den stigende efterspørgsel efter landbrugsarealer til dyrkning af fødevarer- og energiforgrøder øger presset på de naturlige systemer.

I en undersøgelse om de økonomiske aspekter ved økosystemer og biodiversitet (*The economics of ecosystems and biodiversity*, TEEB)⁴ konkluderes det, at hvis udviklingen fortsætter uændret, vil det nuværende tab af biodiversitet og tilhørende tab af økosystemfunktioner fortsætte og endog blive fremskyndet. Det skønnes, at i 2050 vil 11 % af de naturlige områder, som stadig fandtes i 2000, være forsvundet. Næsten 40 % af de arealer, som i øjeblikket anvendes til skånsomme former for landbrug, kan omdannes til intensivt landbrug. Det skønnes, at 60 % af koralrev vil være forsvundet i 2030 på grund af fiskeri, forurening, sygdomme, invasive arter og døende koralrev på grund af klimaændringerne. Dette tab af biodiversitet og økosystemer er en trussel mod den måde, som planeten fungerer på, vores økonomi og det menneskelige samfund. Hvis udviklingen fortsætter uændret, skønnes det årlige samfundsmæssige tab på grund af tabet af økosystemfunktioner i 2050 at være 6 % af BNP.

- Målrettede foranstaltninger inden for rammerne af EU's naturlovgivning har været i stand til at vende den negative udvikling for truede arter og levesteder, men det er nødvendigt med en meget større indsats, hvis disse gode resultater skal gentages i større målestok.
- I global sammenhæng er tabet af biodiversitet ikke blevet væsentligt reduceret, og store økosystemer som skove, vådområder og koralrev trues af ødelæggelse og nedbrydning.

SAMMENFATNING AF RESULTATER

A. OMRÅDE 1: BIODIVERSITET I EU

Mål

1. At beskytte EU's vigtigste levesteder og arter

EU's biodiversitetspolitik hviler primært på fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet, som udgør den retlige ramme for Natura 2000-nettet af beskyttede områder. Siden 2006 har

² *Science*: Bd. 317, nr. 5839, s. 810 - 813.

³ www.europe-aliens.org.

⁴ http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/economics/pdf/teeb_report.pdf.

medlemsstaterne foreslået, at et område, der er større end Portugal, skal beskyttes i henhold til habitatdirektivet, og nettet er for første gang udvidet til de nye medlemsstater. Ligeledes har medlemsstaterne inden for rammerne af fuglebeskyttelsesdirektivet udpeget et område, der er større end Irland. Det kombinerede Natura 2000-net omfatter nu over 25 000 områder, der dækker omkring 17 % af EU's samlede areal.

Fællesskabets naturlovgivning omfatter ikke de fleste af medlemsstaternes oversøiske lande og territorier og regionerne i den yderste periferi, hvor nogle af planetens mest artrige områder i biodiversitetsmæssig henseende findes.

- Planerne for at afslutte den del af Natura 2000, som findes på land, senest i 2010 følger tidsplanen. Det er dog nødvendigt med en yderligere indsats for at fuldende nettet af havområder i 2012.
- Udfordringen kommer mere og mere til at bestå i at sikre effektiv forvaltning og retablering af de områder, der indgår i Natura 2000.
- På det franske formandskabs møde i La Réunion i juli 2008 gav repræsentanter for de oversøiske lande og territorier, regionerne i den yderste periferi og medlemsstaterne tilsagn om, at de vil udvikle frivillige Natura 2000-lignende net i deres områder.

2. At bevare og retablere biodiversitet og økosystemfunktioner i EU generelt

Under søjle 2 i landdistriktsudviklingsprogrammet er 20,3 mia. EUR fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) blevet afsat til foranstaltninger til miljøvenligt landbrug i perioden 2007-2013 som led i støtte til Natura 2000 og biodiversitet. Derudover er ca. 577 mio. EUR af ELFUL-midler afsat specifikt til landbrugs- og skovområder under Natura 2000, hvilket indebærer målrettede foranstaltninger under denne politik. Der er store forskelle mellem medlemsstaternes overordnede anvendelse af disse midler.

Hvad angår krydsoverensstemmelse er der fire standarder for god landbrugs- og miljømæssig stand (*Good Agricultural and Environmental Conditions*, GAEC) og lovgivningsbestemte forvaltningskrav i henhold til naturdirektiverne, som kan bidrage til forbedringer af biodiversiteten. De fleste lande anvender allerede disse foranstaltninger. Som led i sundhedstjekket af 2003-reformen af den fælles landbrugspolitik⁵ har Kommissionen foreslået at skærpe kravene vedrørende landskabstræk under GAEC for at fremme biodiversiteten. Det vil hjælpe med til at fastholde de miljømæssige fordele ved jordudtagning, som Kommissionen foreslår afskaffet. Det foreslås også at afsætte yderligere midler til landdistriktsudvikling til bl.a. biodiversitet gennem en større overførsel af midler fra første søjle i den fælles landbrugspolitik til anden søjle (dvs. graduering).

En væsentlig udvikling i relation til skovbrug var vedtagelsen af EU's handlingsplan for skovbrug i juni 2006, som der blev vedtaget et arbejdsprogram for med medlemsstaterne i februar 2008. I flere medlemsstater arbejdes der på at udvikle vandområdeplaner inden for

⁵ KOM(2008) 306.

rammerne af vandrammedirektivet. Inden for dette område findes der nu også et direktiv om vurdering og styring af risikoen for oversvømmelser⁶.

- En fælles tilsyns- og evalueringsramme for landdistriktsudvikling (*Common Monitoring and Evaluation Framework, CMEF*) kommer til at indeholde indikatorer vedrørende biodiversitet. Derved vil det kunne fastslås, i hvilket omfang foranstaltninger under landdistriktsudviklingspolitikken har en positiv effekt på biodiversiteten.
- Selvom de gør det muligt at erstatte fossile brændstoffer og dermed bidrager til at reducere drivhusgasudledninger, kan den planlagte udvidelse af afgrøder til produktion af biomasse og biobrændstoffer have negative indvirkninger på biodiversiteten i EU. For at undgå disse potentielt negative indvirkninger har Kommissionen foreslået bæredygtighedskriterier for biobrændstoffer i forslaget til direktiv om fremme af anvendelsen af vedvarende energikilder.
- At det ikke lykkedes at få vedtaget det foreslåede rammedirektiv om jordbundsbeskyttelse betyder, at der stadig er et stort lovgivningsmæssigt tomrum, når det gælder beskyttelse af jordens struktur og funktioner.

3. At bevare og retablere biodiversitet og økosystemfunktioner i EU's havmiljø generelt

Havstrategirammedirektivet, som blev vedtaget i juni 2008⁷, danner grundlaget for, hvordan man opnår en god miljøtilstand i havmiljøet og forbedrer bevaringsstatus for EU's marine biologiske mangfoldighed. Meddelelsen om "Den fælles fiskeripolitik's rolle i gennemførelsen af en økosystemtilgang til forvaltning af havet" blev vedtaget i april 2008⁸.

Rådet vedtog en forordning om bekæmpelse af ulovligt, ureguleret eller urapporteret fiskeri den 29. september 2008. Kommissionen har også fremsat forslag til, hvordan man kan reducere uønskede fangster og eliminere udsmid i europæisk fiskeri⁹. En række regulerende foranstaltninger på fiskeriområdet er også ved at blive vedtaget for at minimere fiskeriets indvirkning på ikke-målarter og levesteder.

- Mange kommercielle fiskebestande i europæiske farvande er stadig uden for sikre biologiske grænser. Det er en situation, som kræver, at det generelle fiskeripres reduceres væsentligt til bæredygtige niveauer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik.
- En ny dataindsamlingsforordning vil fremme periodiske vurderinger af den fælles fiskeripolitik's resultater med hensyn til at få integreret krav om beskyttelse af biodiversitet¹⁰.

⁶ EUT L 288 af 6.11.2007, s. 27.

⁷ EUT L 164 af 25.6.2008, s. 19.

⁸ KOM(2008) 187.

⁹ KOM(2007) 136.

¹⁰ EUT L 60 af 5.3.2008, s. 1-12.

4. At styrke den regionale og territoriale udviklings forenelighed med biodiversitet i EU

Inden for rammerne af de operationelle programmer for perioden 2007-2013, som medfinansieres af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Samhørighedsfonden, har medlemsstaterne bevilget 2 719 mio. EUR til "fremme af biodiversitet og naturbeskyttelse". Yderligere 1 146 mio. EUR er blevet afsat til "beskyttelse af naturværdier", som omfatter projekter, der vedrører biodiversitet. Et samlet beløb på 1 376 mio. EUR, der er øremærket til "beskyttelse og udvikling af naturarven" inden for turisme, vil ligeledes omfatte midler til beskyttelse af biodiversitet.

Alle medlemsstater undtagen tre har afsat midler til beskyttelse af biodiversitet, men set i forhold til de samlede bevillinger er der forskel mellem medlemsstaterne. To medlemsstater har til hensigt at bruge mere end 3 % af deres afsatte midler til kategorier, der vedrører biodiversitet.

- Selvom der på fællesskabsplan ingen aftale har foreligget om særlige indikatorer for biodiversitet som en del af de centrale strukturfondsindikatorer for perioden 2007-2013, har nogle medlemsstater udarbejdet sådanne indikatorer, og disse erfaringer bør udbredes til andre lande.
- Der bør også tages udgangspunkt i eksisterende god praksis, der viser, at samhørighedspolitikken har en positiv indvirkning på biodiversiteten.
- En stor del af strukturfondsmidlerne er nu tilgængelige for nye medlemsstater, og det fører uundgåeligt til større pres på biodiversiteten. Det kræver omhyggelig planlægning for at sikre, at infrastrukturmæssige behov er forenelige med beskyttelse af biodiversiteten.

5. At mindske invasive fremmede arters og genotypers påvirkning af biodiversiteten i EU væsentligt

Fjorten medlemsstater har i øjeblikket ingen strategier eller planer for bekæmpelse af invasive arter. Flere af dem har imidlertid indføjet mål i relation til invasive arter i deres nationale biodiversitetsstrategi. En forordning, som specifikt vedrører invasive arter i akvakultur, blev vedtaget af Rådet den 11. juni 2007¹¹.

- Da der forsat er store lovgivningsmæssige mangler, kommer en ny meddelelse om "En EU-strategi for invasive arter" med bud på løsninger af problemet med invasive arter i EU.

B. OMRÅDE 2: EU OG DEN GLOBALE BIODIVERSITET

Mål

¹¹ Rådets forordning (EF) nr. 708/2007.

6. At gøre den internationale styring af biodiversitet og økosystemfunktioner væsentlig mere effektiv

Den niende partskonference (COP9) under konventionen om biologisk mangfoldighed ("biodiversitetskonventionen") styrkede gennemførelsen af vigtige arbejdsprogrammer inden for rammerne af konventionen inden for områder som skoves biodiversitet og beskyttede områder. Det blev for første gang på globalt plan erkendt, at produktion og anvendelse af biobrændstoffer skal være bæredygtig i forhold til biodiversitet. Konferencen fastlagde videnskabelige kriterier for udpegning af beskyttede havområder (*Marine Protected Areas*, MPA) i det åbne hav. Man enedes også om en mekanisme, som sikrer, at bekymringer vedrørende biodiversitet tages i betragtning i de løbende klimaforhandlinger under FN's rammekonvention om klimaændringer (*UN Framework Convention on Climate Change*, UNFCCC).

Målet for 2010 er blevet indføjet i listen over millenium-udviklingsmålene. I 2008 indledte G8-landenes miljøministre det såkaldte Potsdaminitiativ, som omfatter særlige tiltag til at opfylde biodiversitetsmålet for 2010, og vedtog i Kobe en opfordring til handling for at fremme biodiversitet (*Kobe Call for Action for Biodiversity*).

EU fortsætter arbejdet med at fremme internationale tiltag i FN, regionale fiskeriforvaltningsorganisationer og relevante internationale konventioner til beskyttelse af sårbare marine levesteder. EU deltog aktivt i UNCLOS-processen (FN's havretskonvention), der førte til, at FN's generalforsamling i december 2006 vedtog en resolution om bæredygtigt fiskeri med sigte på beskyttelse af sårbare økosystemer i det åbne hav.

- De hidtil største bestræbelser, som efterlystes i millennium-vurderingen af økosystemerne (*Millennium Ecosystem Assessment*), er endnu ikke kommet i gang. Der er stadig behov for omfattende handling på globalt plan, hvis det skal lykkes at reducere det nuværende tab af biodiversitet på verdensplan inden 2010.
- Det må udnyttes fuldt ud, at FN har udnævnt 2010 som internationalt år for biodiversitet, til at fremme bevidstheden om og sikre en global indsats for biodiversitet.

7. At yde væsentlig mere støtte til biodiversitet og økosystemfunktioner inden for rammerne af EU's eksterne bistand

EU's gennemsnitlige årlige eksterne bistand til biodiversitet var på omkring 740 mio. EUR i 2003-2006, hvilket var 48 % af støtten til biodiversitet på verdensplan. Medlemsstaterne yder også store bidrag til den globale miljøfacilitet. Disse midler udgør mindre end en halvtredsindstyvendedel af Fællesskabets og medlemsstaternes samlede årlige udviklingsstøttebudgetter. Der er intet, der tyder på, at størrelsen af finansielle midler, der afsættes til biodiversitet, er steget siden vedtagelsen af handlingsplanen for biodiversitet.

At få biodiversiteten placeret i udviklingssamarbejdets budgetter i både donor- og modtagerlande er en stor udfordring. Dette skyldes delvis, at der er en tendens til at begrænse antallet af sektorer¹², der støttes, og det resulterer ofte i, at miljøspørgsmål prioriteres lavere

¹² Gælder ikke for lande under det "det europæiske naboskabs- og partnerskabsinstrument".

end andre presserende behov. Blandt andre faktorer kan nævnes vanskeligheden ved at øremærke midler.

Fællesskabets landestrategidokumenter tager behørigt hensyn til miljøproblemer i behandlingen af centrale samarbejdsområder. Det kan tage form af gennemførelse af strategiske miljøvurderinger (*Strategic Environmental Assessments*, SEA) og vurdering af virkninger på miljøet (*Environmental Impact Assessments*, EIA) i forbindelse med miljøfølsomme sektorprogrammer og projekter.

- Bedre information om biodiversitetens økonomiske aspekter og dens sammenhæng med fattigdomsspørgsmål kan hjælpe beslutningstagere på begge sider til at fokusere mere på emnet.
- Der må gøres yderligere fremskridt med hensyn til at sikre systematisk gennemførelse af miljøvurderinger (SEA/EIA) i forbindelse med miljøfølsomme bistandsaktioner, der finansieres af medlemsstaterne og Fællesskabet, for at forebygge og minimere de negative følger for biodiversiteten og fremme de miljømæssige fordele overalt, hvor det er muligt.

8. At mindske den internationale handels virkning på den globale biodiversitet og økosystemfunktioner væsentligt

EU støttede vedtagelsen af nogle vigtige beslutninger, herunder om handel med elfenben og CITES-strategiplanen, på det 14. møde for parterne under konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter.

Kommissionen fortsætter med at beskæftige sig med spørgsmålet om handelens potentielle virkning på biodiversiteten ved at gennemføre bæredygtighedsvurderinger af større handelsforhandlinger. Kommissionen er ved at gennemføre vurderinger af påvirkningen af bæredygtigheden af alle planlagte regionale og bilaterale frihandels- og partnerskabsaftaler.

EU har bidraget til, at der er sket fremskridt i de igangværende forhandlinger om en international ordning for adgang til genetiske ressourcer og rimelig og retfærdig deling af fordele (ABS) på det 9. møde for parterne under konventionen om biologisk mangfoldighed/MOP4.

Der er gjort fremskridt i gennemførelsen af EU-handlingsplanen for retshåndhævelse, god forvaltningspraksis og handel på skovbrugsområdet (FLEGT). Den første frivillige partnerskabsaftale blev indgået med Ghana den 3. september 2008. Der pågår forhandlinger om FLEGT-partnerskabsaftaler med Malaysia, Indonesien, Cameroun og Congo Brazzaville, og det forventes, at der snart indledes forhandlinger med andre udviklingslande. Kommissionen har også foreslået en forordning om forpligtelser for operatører, som introducerer træ og træbaserede produkter på EU's marked¹³.

¹³ KOM(2008) 644/3.

- En vigtig udfordring er at sikre, at de anbefalinger, der udarbejdes i bæredygtighedsvurderinger, bliver fulgt op, og øge forståelsen af konsekvenserne af EU's forbrug af fødevarer og nonfoodprodukter (f.eks. kød, sojabønner, palmeolie og metalholdige malme), der må forventes at bidrage til tab af biodiversitet. Dette kan føre til overvejelse af mulige løsninger til at mindske disse konsekvenser.

C. OMRÅDE 3: BIODIVERSITET OG KLIMAÆNDRINGER

Formål

9. At støtte biodiversitetens tilpasning til klimaforandringer

Som opfølgning på grønbogen¹⁴ i 2007 er Kommissionen ved at udarbejde en hvidbog om tilpasningen til klimaændringer. Den behandler bl.a. forholdet mellem biodiversitet og klimaændringer.

I Kommissionens meddelelse om skovrydning¹⁵ foreslås det, at EU i forhandlingerne under FN's rammekonvention om klimaændringer om den fremtidige klimaafte sigter mod målet om senest i 2030 at standse det globale tab af skovdække og senest i 2020 at mindske bruttoskovrydningen med mindst 50 % i forhold til det nuværende tempo. Denne målsætning forventes at skabe store gavnlige virkninger med hensyn til klimaændringer og biodiversitet frem til 2020.

- Der bør skabes en større erkendelse af, at sunde økosystemer spiller en vigtig rolle med hensyn til at øge modstandsdygtigheden over for miljøbelastninger, og det vil mindske eksponeringen for de trusler, som klimaændringerne indebærer.
- Der bør sikres størst muligt samspil mellem afbødning af klimaændringer og tilpasningsforanstaltninger og bevarelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversiteten.

D. OMRÅDE 4: VIDENBASEN

Formål

10. At styrke videnbasen for bevarelse og bæredygtig brug af biodiversitet væsentligt, både i EU og globalt

Forskning, der gennemføres under Fællesskabets sjette rammeprogram for forskning (2002-2006), bidrager allerede til udformningen af EU's politik for biodiversitet. Otte biodiversitetsprojekter forventes finansieret gennem de første to forslagsindkaldelser under det syvende rammeprogram, hvilket svarer til et samlet fællesskabsbidrag på 23 mio. EUR svarende til omkring 7 % af de samlede udgifter til miljøprojekter. Mindst fjorten medlemsstater har særlige nationale eller regionale programmer for støtte til forskning i biodiversitet.

¹⁴ KOM(2007) 354.

¹⁵ KOM(2008) 645.

Som led i Potsdaminitiativet, som G8-landene enedes om i 2007, er der på fælles initiativ af Kommissionen og Tyskland i samarbejde med Det Europæiske Miljøagentur iværksat en undersøgelse af de økonomiske aspekter ved økosystemer og biodiversitet (*The economics of ecosystems and biodiversity*, TEEB). Resultaterne af vurderingen af første fase blev fremlagt på den niende partskonference under biodiversitetskonventionen.

- Det bør sikres, at medlemsstaternes og Fællesskabets finansiering af forskning støtter biodiversitetspolitikken i et passende omfang.
- Den anden fase af TEEB-undersøgelsen vil munde ud i politiske konklusioner i 2009.
- Fællesskabet deltager også i den globale strategi for opfølgning på millenium-vurderingen og har forpligtet sig til at udarbejde en regional vurdering for Europa. Seks medlemsstater har programmer for opfølgning på millenium-vurderingen.
- På den niende partskonference under biodiversitetskonventionen støttede EU og dets medlemsstater De Forenede Nationers miljøprogram (UNEP) forslag om at oprette en mellemstatslig platform for videnskab og politik vedrørende biodiversitet og en platform vedrørende biodiversitet og økosystemtjenester (*Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystems Services*, IPBES) med det formål at styrke uafhængig videnskabelig rådgivning til den globale politikformulering.

E. DE FIRE VIGTIGSTE STØTTEFORANSTALTNINGER

1. Sikring af tilstrækkelige finansielle midler

Der er mulighed for samfinansiering af udgifter til Natura 2000 i hver enkelt fællesskabsfinansieringsforordning for perioden 2007-2013. Der er givet retningslinjer og uddannelse under en EU-kontrakt for at bistå medlemsstaterne med anvendelsen af disse midler. Der er udviklet et informationsteknologisk værktøj vedrørende finansiering af Natura 2000.

For mange landes vedkommende er landdistriktspolitikens akse 2 den største kilde til fællesskabsmidler til Natura 2000 og biodiversitet. For andre landes vedkommende er det Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, der er en vigtig kilde til fællesskabsmidler. Et systematisk problem, som man støder på inden for mange indsatsområder, er, at det er vanskeligt at opnå pålidelige tal for de beløb, der reelt bruges på biodiversitet. Det skyldes i mange tilfælde ganske enkelt mangelfulde registrerings- og rapporteringsprocedurer.

- Der bør udvikles fremgangsmåder, som gør det muligt at fastlægge, hvor mange EU-midler medlemsstaterne har brugt på naturen, og hvorvidt det er tilstrækkeligt til at støtte forvaltningen og genoprettelsen af Natura 2000 og mere vidtfavnende biodiversitetsformål.
- Der bør yderligere udvikles forvaltningsplaner for de pågældende områder. Fraværet af sådanne redskaber rummer en potentielt alvorlig hindring med hensyn til at sikre passende finansiering af Natura 2000-nettet. En ny undersøgelse, som Kommissionen har igangsat, tager sigte på at støtte forbindelserne mellem finansieringen og forvaltningen af Natura 2000.

2. Styrkelse af EU i beslutningstagningen og gennemførelsesfasen

Forvaltningsstrukturen for natur- og biodiversitetsanliggender i EU er blevet revideret. Regelmæssige møder mellem naturadministratorer fra EU's medlemsstater omfatter nu systematisk, hvilke fremskridt der er sket i EU's handlingsplan for biodiversitet og gennemførelsen af naturdirektiverne. En ny koordinationsgruppe for biodiversitet og natur fører tilsyn med et fælles teknisk arbejdsprogram for natur- og biodiversitetsanliggender i EU. Kommissionens interne tværtjenestlige gruppe om biodiversitet arbejder tæt sammen med denne koordinationsgruppe.

Det nye EU-netværk *GreenForce*, som består af personer, der beskæftiger sig med naturbeskyttelse og skovbrugspolitik og medlemsstaternes lovgivning, er blevet oprettet for at fremme formidling og udveksling af erfaring med praktisk gennemførelse, overholdelse og håndhævelse.

Et vigtigt fremskridt var, at Domstolen i 2007 for første gang traf afgørelse om foreløbige foranstaltninger til at indstille potentielt skadelige aktiviteter på et Natura 2000-område i Polen. Kommissionen valgte at anvende en foreløbig foranstaltning i sin indbringelse af sagen for Domstolen for at undgå uafvendelig overhængende skade på beskyttede områder. Anmodningen om en midlertidig foranstaltning blev trukket tilbage, da Polen gik med til at indstille det pågældende arbejde i afventning af Domstolens afgørelse i sagen¹⁶.

- Samarbejdsmekanismerne i og mellem Fællesskabet og medlemsstaterne for at få gennemført handlingsplanen, især hvad angår de politikområder, der påvirker biodiversiteten, bør styrkes.

3. Etablering af partnerskaber

Det portugisiske formandskab afholdt i november 2007 en konference om erhvervslivet og biodiversitet, hvor EU-initiativet om erhvervslivet og biodiversitet blev indledt. Tyve medlemsstater har angivet, at de har nationale initiativer, der har til formål at fremme partnerskaber for biodiversitet.

- Kommissionen er ved at oprette en EU-plattform for faglig bistand til erhvervsliv og biodiversitet.
- Der er ved at blive indført et system for pristildeling kaldet "Natura 2000-partner" (*Natura 2000 Partner Reward Scheme*) med det formål at fremme forvaltningen og formidlingen af Natura 2000.

4. Undervisning, folkeoplysning og deltagelse

En Flash Eurobarometer-opinionsundersøgelse foretaget i december 2007 viste, at kun et mindretal af EU-borgerne følte, at de var velinformede om tabet af biodiversitet. Anbefalinger i en indledende undersøgelse i hele EU om en oplysningskampagne har bidraget

¹⁶ Sag C-193/07.

til forslagsindkaldelsen i 2008 til informations- og kommunikationsdelen i LIFE+. Nogle medlemsstater har allerede iværksat oplysningskampagner for at øge bevidstheden om biodiversitet.

- For at udnytte offentlighedens støtte til, at der gribes ind på EU-plan for at bremse tabet af biodiversitet, overvejer Kommissionen at vedtage prioriterede foranstaltninger til at indlede en offentlig oplysningskampagne, der skal støtte nationale og andre kampagner.
- Biodiversitet bør også integreres bedre i oplysningskampagner til fremme af en bæredygtig levevis, et bæredygtigt forbrug og en bæredygtig produktion.

F. OVERVÅGNING

Der sker hele tiden fremskridt med SEBI 2010-initiativet. Et sæt af 26 fælleseuropæiske indikatorer for biodiversitet danner grundlaget for den første europæiske indikatorbaserede vurdering af fremskridt hen imod 2010-biodiversitetsmålet, som vil blive offentliggjort af Det Europæiske Miljøagentur i første halvdel af 2009. Medlemsstaterne er ved at udvikle nationale indikatorer, der er tilpasset SEBI 2010-rammen.

- SEBI 2010 bør suppleres med andre sæt af indikatorer og især dem, som er udarbejdet til at vurdere fremskridt på forskellige politikområder.
- Finansieringen af overvågningen af biodiversitet er markant lavere end nationale investeringer i andre miljøspørgsmål og bør øges væsentligt, hvis der skal kunne foretages omfattende vurderinger i fremtiden.

KONKLUSIONER

Selvom meddelelsen fra 2006 om biodiversitet blev vel modtaget, og der er visse fremskridt i gennemførelsen af EU's handlingsplan for biodiversitet, er det på baggrund af den nuværende indsats højst usandsynligt, at det overordnede mål om at få stoppet tabet af biodiversitet inden 2010 vil blive nået. Det kræver betydelige yderligere forpligtelser fra Fællesskabet og EU-medlemsstaterne i løbet af de næste to år, hvis målet skal blive bare tilnærmelsesvis opfyldt.

Globalt set er tabet af biodiversitet katastrofalt, da økosystemerne ofte er så ødelagte, at de naturlige processer forstyrres i et sådant omfang, at det resulterer i alvorlige økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser. Nye problemstillinger har vist sig at være store udfordringer, f.eks. udvidelsen af landbrugssektoren for at imødekomme den øgede efterspørgsel efter fødevarer og fremkomsten af alternative råvarer såsom biobrændstoffer.

EU's ramme for biodiversitetspolitikken bør styrkes yderligere, da der stadig er store mangler, f.eks. hvad angår problemet med invasive arter. Der bør også indføres effektive retlige rammer for beskyttelse af jordens struktur og funktioner.

At få integreret biodiversitetshensyn i andre sektorpolitikker er fortsat en stor udfordring. Der bør også udvikles systemer til vurdering af økosystemtjenester, som vedrører forskellige politikområder.

Kommissionen vil fortsat nøje overvåge gennemførelsen af handlingsplanen for biodiversitet med henblik på at fremlægge en omfattende vurdering på både fællesskabsplan og i de enkelte medlemsstater i 2010.